

مهرو ماهر
روزنامه‌نگار

تصمیم‌گیری سختی است که بعد از شنیدن خبر مرگ مغزی عزیزتان از سوی بیمارستان، اعضای بدن او را به بیمار نیازمندی هدیه یا او را زیر خوراها خاک دفن کنید. سالانه ۱۶ هزار نفر به‌دلیل حوادث رانندگی در کشور جان خود را از دست می‌دهند و تعداد زیادی از جوانان به همین دلیل دچار مرگ مغزی می‌شوند، اما در حالی که فرد پیش از مرگ کارت اهدای عضو دریافت و تمایل خود را نسبت به اهدای اعضای بدنش اعلام کرده است، بازهم بیمارستان ملزم به رضایت‌گیری از والدین فرد مرگ مغزی است؛ گروه‌ای که در بسیاری از موارد باز نمی‌شود و خانواده او به اهدای عضو فرزندشان رضایت نمی‌دهند، بنابراین اعضای که می‌تواند جان هشت تا ۵۳ بیمار نیازمند را نجات دهد به‌سادگی به خاک سپرده می‌شود در حالی که بیماران نیازمند چشم‌انتظار دریافت عضو هستند. امام‌خمینی (ره) اردیبهشت سال ۶۸ فتاوی استفاده از اعضای بدن افراد مرگ مغزی را برای بیماران نیازمند پیوند صادر کرد و در سال ۷۹ قانون «پیوند اعضای بیماران فوت‌شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است» به تصویب رسید و سپس پیوند قلب، کبد و ریه در ایران آغاز شد که این تحول بزرگ در سیستم پزشکی کشور نور امیدی در چشم بیماران نیازمند عضو روشن کرد.

در حالی که فرد پیش از مرگ تمایل و رضایت خود را نسبت به بخشش و اهدای اعضای بدنش در قالب کارت اهدای عضو ثبت کرده است اما هنوز هم برخی خانواده‌ها حاضر به اهدای عضو نیستند و به‌دلیل نبود قانون و الزامات قانونی بیمارستان نمی‌تواند به‌صرف استاندارد به کارت اهدای عضو فرد مرگ مغزی، اعضای او را به بیماران نیازمند دیگری اهدا کند در حالی که اگر نیاز به رضایت خانواده است پس دلیل ثبت‌نام و دریافت کارت اهدای عضو چیست؟!

برخی معتقدند همین که فرد پیش از مرگ چنین کارتی را دریافت کرده است نشان می‌دهد تمایل و رضایت قلبی برای اهدای عضو دارد و خانواده فرد باید با درنظر گرفتن تمایل فرزندشان در زمان حیات به این خواسته عمل کرده و به‌راحتی رضایت‌مندی خود را از اهدای عضو اعلام کنند، اما با توجه به اینکه الزامات قانونی و حقوقی در این زمینه وجود ندارد و جلب رضایت خانواده ملاک عمل واحد پیوند و فراهم‌آوری اعضا قرار می‌گیرد، بر همین اساس برخی اولیای دم از اهدای اعضای فرزندشان خودداری می‌کنند. در حالی که این کارت می‌تواند به‌منزله وصیت فرد تلقی شود و مراجع قانونی نسبت به اجرای آن تاکید داشته باشند، اما همچنان به‌دلیل ضعف فرهنگ‌سازی و آگاه‌سازی خانواده‌ها با مشکلاتی در زمینه اهدای عضو از بیمار مرگ مغزی مواجه هستیم.

۲۵ هزار بیمار چشم انتظار عضو

کتابون نجفی‌زاده، مدیرعامل انجمن اهدای عضو ایرانیان در مورد آمار اهدای عضو در ایران به «فرهیختگان» گفت: «براساس آماری که تا کنون اعلام شده حدود ۲۵ هزار نفر در فهرست انتظار اهدای عضو قرار دارند که از این تعداد روزانه حدود هفت تا ۱۰ نفر به دلیل نیازمندی به عضو پیوندی از دنیا می‌روند. خوشبختانه روزبه‌روز شاهد افزایش آمار اهدای عضو در کشور هستیم، به‌طوری که هم‌اکنون رتبه یک اهدای عضو در منطقه به ایران اختصاص دارد و حتی در برخی پیوندها رکورددار است به‌عنوان مثال بیمارستان شیراز رتبه اول دنیا در پیوند کبد را دارد و مرکز پسیپولانیای آمریکا در پیوند کبد رتبه دوم را به خود اختصاص داده است.

همچنین در بحث رضایت‌گیری از خانواده بیمار مرگ مغزی ایران با اجرای متد رضایت‌گیری نسبت به خیلی مناطق از جایگاه خوبی برخوردار است به‌طوری که هم‌اکنون آمار رضایت‌گیری ما حدود ۷۰ درصد است.

متأسفانه سال گذشته به‌دلیل وجود برخی از مشکلات عمومی و اقتصادی کشور و همچنین مشکلات داخلی وزارت بهداشت، شاهد افت در روند طبیعی اهدای عضو و پیوند از مرگ مغزی بودیم زیرا علاوه بر وجود مشکلات اقتصادی کشور، مرکز پیوند وزارت بهداشت نیز بدون رئیس بود و نظارت و بازرسی از سوی وزارت بهداشت صورت نگرفت، همچنین پول مراکز پرداخت نشده بود که نتوانستیم افزایش اهدا و پیوند عضو داشته باشیم. البته در ۶ ماهه دوم سال گذشته مسئولان وزارت بهداشت تلاش کردند که آمار رو به پایین پیوند از مرگ مغزی را جبران کنند؛ به‌طوری که بعد از انتصاب ریاست جدید مرکز پیوند وزارت بهداشت به رقم ۹۳۶ اهدای عضو در سال گذشته رسیدیم.

رونمایی از سامانه ثبت اهدای عضو

علاوه‌بر این با توجه به اینکه سامانه جامعی از اطلاعات اهدای عضو در وزارت بهداشت وجود نداشت این وزارتخانه همواره آمار حدودی اهدای عضو و صف انتظار پیوند را اعلام می‌کرد که پس از واگذاری راه‌اندازی این سامانه به انجمن اهدای عضو ایرانیان، قاضی اول این سامانه راه‌اندازی شده است و پس از این آمار اهدای عضو، نیاز به پیوند، نیازمندی به اعضا به صورت دقیق و براساس اطلاعات سامانه ثبت اطلاعات فراهم‌آوری و پیوند کشوری اعلام می‌شود. امیدواریم امسال اجازه ندهیم هیچ بیمار نیازمند پیوند عضو به‌دلیل نرسیدن عضو مورد نیاز از دنیا برود زیرا هم‌اکنون افراد مرگ مغزی بسیاری داریم که اعضای مناسب اهدای آنان زیر خاک دفن می‌شود.

درج نشان اهدای عضو در گواهینامه رانندگی به کجا رسید؟

در کشورهای دیگر نشان اهدای عضو در گواهینامه رانندگی و پلاک ماشین افراد ثبت می‌شود. بر همین اساس حدود ۵۸ درصد بزرگسالان این کشورها تمایل خود را به اهدای عضو اعلام

جامعه

همه آنچه باید درباره اهدای عضو بدانیم

زندگی نذر کنیم

کردند درحالی که این آمار در کشور ما حدود ۱۰ درصد است.

به همین منظور سال‌ها این موضوع را پیگیری کردیم که درنهایت مراحل حقوقی و قانونی آن در وزارت بهداشت، وزارت کشور، ناجا و سایر نهادهای مرتبط پیگیری شده است تا از این طریق بتوانیم تبصره‌ای به قانون گواهینامه‌ها اضافه کنیم. البته سال گذشته این موضوع در کمیسیون اجتماعی رد شد، اما طی پیگیری‌ها و مذاکرات مجدد، این فرآیند درحال انجام است و در هیات دولت مطرح و مصوب خواهد شد.

چطور کارت اهدای عضو بگیریم؟

کسانی که تمایل به دریافت کارت اهدای عضو دارند می‌توانند با ارسال کد ملی خود به شماره ۲۴۳۲ در عرض ۲۰ ثانیه کارت اهدای عضو خود را در هر محلی که باشند در سامانه اهدا ثبت کرده و به‌سرعت و سهولت، کارت اهدای عضو خود را دریافت کنند.

همچنین کسانی که پیش از این ثبت‌نام کرده و کارتی دریافت نکرده‌اند نیز می‌توانند با تماس با انجمن اهدای عضو ایرانیان، روند صدور کارت اهدای عضو خود را پیگیری کنند.

هزینه اهدا و پیوند عضو در ایران چگونه است؟

هزینه اهدای عضو و پیوند اعضا در ایران با دولت و وزارت بهداشت است؛ بنابراین از احتمال بروز مشکلات اخلاقی در این زمینه جلوگیری شده و این درحالی است که برخی از کشورها هنوز درگیر این مشکل هستند. علاوه بر این اگر قرار بود گیرنده عضو، هزینه پیوند را پرداخت کند به این صورت فقط افراد متمول و پولدار می‌توانستند عضو دریافت کنند و افراد فقیر فقط اهداکننده عضو بودند مانند کشور هندوستان که دچار این مشکل است.

چرا اهدای عضو به صرف داشتن کارت اهدا الزامی نیست؟

ما تمایلی به قانون‌شدن دریافت عضو از بیمار مرگ مغزی ندارنه کارت اهدا عضو نداریم و نمی‌خواهیم به صورت اجباری و بدون رضایت خانواده از دارندگان کارت اهدا، عضو دریافت کنیم زیرا سایر کشورهایی که به‌صورت قانونی از هر بیمار مرگ مغزی، عضو دریافت می‌کنند تجربه خوبی از این اقدام نداشتند. برخی از کشورها که برخلاف نظر خانواده از فرد مرگ مغزی، عضو دریافت کرده و به بیمار دیگری پیوند زده بودند شاهد تجربیات منفی بودند به‌عنوان مثال چون بیمار مرگ مغزی، تپش قلب دارد خانواده عنوان کرده بود که بیمارستان به دلیل

پیوند اعضای بیمار من به فرد دیگری دستگاه‌ها را از او قطع کرده است که این اظهارات بازتاب منفی‌ای در جامعه داشت. بنابراین آنها نیز سعی کرده‌اند از خانواده فرد مرگ مغزی، رضایت گرفته و پس از آن اهدای عضو انجام دهند.

چه اعضای قابل اهدا هستند؟

هر بیمار مرگ مغزی می‌تواند هشت عضو خود شامل کبد، قلب، ریه، کلیه، لوزالمعده، روده و... را اهدا کرده و درکنار آن نیز می‌تواند تا ۵۳ بافت شامل قرنیه و تاندون را اهدا کند و برهمین اساس می‌توان تعداد زیادی نسج به افراد دارای معلولیت اهدا کرد.

براساس قانون اهدای عضو از یک ایرانی به یک تبعه کشور دیگر ممنوع است و هر دو بیمار اهداکننده و دریافت‌کننده باید تبعه یک کشور باشند. برای اهدای عضو هیچ محدودیتی وجود ندارد و از کودک یک روزه تا پیرمرد ۹۰ساله می‌توان عضو دریافت‌وپیوندزد، حتی برای بیماری‌هایی مانند مبتلایان به ایدز و هپاتیت نیز هیچ محدودیتی نیست زیرا به محض حضور بیمار مرگ مغزی در بخش تیم پیوند و فراهم‌آوری، اعضای او را مورد بررسی قرار می‌دهند.

جایگاه استان‌های کشور در اهدای عضو

براساس مطالعات صورت گرفته، یزد رتبه اول اهدای عضو در کشور را به خود اختصاص داده است و پس از آن نیز یاسوج در لیست استان‌های پیش رو در اهدای عضو قرار دارد. در هشت ماه اخیر برای دو استان سیستان و بلوچستان و هرمزگان دوره‌های آموزشی برگزار شده است زیرا این دو استان اصلا اهدای عضو نداشتند، اما پس از برگزاری دوره‌ها و فرهنگ‌سازی عمومی شاهد رشد اهدای عضو در این دو استان بودیم، به‌طوری که به میانگین ۱۲ در میلیون رسیده است. هم‌اکنون متوسط آمار کشوری حدود ۱۱/۴۰ در میلیون بود که این استان از رکورد کشوری نیز پیشی گرفته است.

اختلاف‌نظر در حوزه قانون

علی نجفی‌توانا، حقوقدان و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی در این زمینه به «فرهیختگان» گفت: «در اکثر کشورهای جهان اهدای اعضای بدن تقریباً براساس قانون بلامانع است زیرا براساس قانون، بسترساز اهدای زندگی و نجات جان انسان دیگری است. در قوانین ما به‌دلیل دیدگاه‌های مخالف و موافق اهدای عضو، موضوع از پیچیدگی خاصی برخوردار است؛ در حقیقت بسیاری

دوشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ شماره ۲۷۷۰

صاحب‌امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - **مدیرمسئول:** محمدامین ایمانچانی **قائم‌مقام:** علی خضریان - **سردبیر:** مسعود فروغی - **مدیرهنری:** امید بهزادی **مدیر بازرگانی:** فرهاد جمال‌وندی - **مدیر چاپ و توزیع:** احمد شیرازیان **دفتر مدیرمسئول:** ۱۰۲-۶۱۳۴۸۰۱۶ - **تحریریه:** ۱۸۲-۶۱۳۷۱۰۱۸ - **فکس:** ۵۰۱-۶۱۳۷۱۰۱۸ - **روابط عمومی:** ۶۹۹-۶۱۳۷۱۰۱۸ - **سازمان آگهی‌ها:** ۸-۶۱۳۴۸۰۴۱۰۸ **چاپ:** سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی - **توزیع فرهیختگان:** ۱۲-۶۱۳۴۸۰۱۸ - **نشانی:** خیابان حافظ، بعد از پل دوم حافظ، رویه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

خبر

ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) برای بازسازی منازل سیل‌زده‌گان به کمک بنیاد مسکن آمد

رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) گفت: «متعهد شدیم با همکاری بنیاد مسکن برای سیل‌زده‌گانی که با وام‌های دولت نمی‌توانند خانه خود را تعمیر کنند، در تعمیر و بازسازی منازل به آنها کمک کنیم.»

دکتر محمد مخبر؛ رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) پیش از ظهر دیروز در مراسم امضای تفاهنامه تکمیل و تعمیر واحدهای مسکونی آسیب‌دیده در مناطق سیل‌زده استان‌های کشور آسپ‌دیده در مناطق سیل‌زده استان‌های کشور اظهار کرد: «پس از سیل اخیر، جزء نخستین دستگاه‌هایی بودیم که در مناطق سیل‌زده حضور یافتیم و در تمامی استان‌ها قرارگاه دایر کردیم.» وی با اشاره به اینکه نزدیک به سه میلیون قلم کالا و تجهیزات به مناطق سیل‌زده ارسال کردیم، تصریح کرد: «در جریان بازدیدها از مناطق سیل‌زده تصمیم بر این شد که ستاد اجرایی چهار فعالیت را در مناطق سیل‌زده انجام دهد.»

رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) خاطرشان کرد: «ارسال بسته‌های لوازم خانگی، توزیع دام سبک، کمک به بازسازی و تعمیر منازل و ایجاد اشتغال، چهار فعالیت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در مناطق سیل‌زده است. «مخبر با بیان اینکه ۳۰ هزار بسته لوازم خانگی با بودجه‌ای بالغ بر ۱۵۰ میلیارد تومان به مناطق سیل‌زده ارسال شده است، گفت: «تمامی این بسته‌ها به این مناطق ارسال شده و هم‌اکنون نیز در حال واگذاری است.»

وی با تاکید بر ایرانی بودن اقلام بسته‌های لوازم خانگی در سال رونق تولید افزود: «طی بخشنامه‌ای در تمامی استان‌ها این درخواست را داشتیم که اگر در استان‌های سیل‌زده کارخانه‌ای تعطیل یا نیمه تعطیل شده است، در تهیه اقلام بسته‌ها از اجناس این کارخانه‌ها استفاده شود؛ کارخانه‌های یخچال‌ساز در لرستان و نیشابور نمونه‌ای از این کارخانه‌ها هستند که تعطیل یا نیمه‌تعطیل بودند.» رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) با اشاره به اینکه قبل از اتمام مدت زمانی که وعده دادیم، عمل کردیم، تصریح کرد: «۱۰ هزار دام سبک در مناطق سیل‌زده توزیع شد؛ استانداری‌ها موظفند که اسامی بهره‌مندان را در اختیار ماقرار دهند.» مخبر درباره کمک به بازسازی و تعمیر منازل مناطق سیل‌زده گفت: «متعهد شدیم با همکاری بنیاد مسکن برای سیل‌زده‌گانی که با وام‌های دولت نمی‌توانند خانه خود را تعمیر کنند، در تعمیر و بازسازی منازل به آنها کمک کنیم.» مبلغ متغیر است که آن هم با تشخیص بنیاد مسکن خواهد بود.» وی با اشاره به اینکه ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در سال ۹۸ متعهد شده تا ۱۰۰ هزار شغل در کشور ایجاد کند، یادآور شد: «وعده دادیم تا ۱۴ هزار شغل مستقیم و ۳۵ هزار شغل غیرمستقیم را در مناطق سیل‌زده ایجاد کنیم.»

رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) با بیان اینکه ۵۵۰ میلیارد تومان برای ایجاد اشتغال در نظر گرفته شده است، خاطرنشان کرد: «امیدواریم بتوانیم با عمل به وعده‌هایمان مردم را خوشحال کنیم.»

لازم به ذکر است، این تفاهنامه مشترک در هفت ماده، سه تبصره و سه نسخه تنظیم شد و هر سه نسخه حکم واحد داشته و از تاریخ امضا معتبر و لازم‌الاجراست؛ عناوین مفاد این تفاهنامه شامل موضوع تفاهنامه، جامعه هدف و مشمولان، وظایف ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، وظایف بنیاد مسکن، نحوه اجرای همکاری‌های مشترک، نحوه پرداخت و هزینه کرد اعتبارات و مدت تفاهنامه است.

همچنین مطابق ماده ۶ تفاهنامه ستاد اجرایی فرمان امام (ره) ۳۰۰ میلیارد ریال (۳۰ میلیارد تومان) را به‌عنوان بخشی از هزینه‌های تعمیر و تکمیل واحدهای آسیب‌دیده پرداخت می‌کند. این اعتبارات در سه مرحله (۳۰ درصد پس از امضای تفاهنامه دیروز، ۳۰ درصد سه ماه پس از امضای تفاهنامه و ۴۰ درصد ۹ ماه پس از تفاهنامه) پرداخت می‌کند. مدت زمان این تفاهنامه ۱۲ ماهه بوده و با نظر کمیته مشترک راهبری و با توافق دو طرف مدت زمان تفاهنامه و میزان مشارکت در سال‌های آینده قابل تمدید است.

عضو، خانواده خواهد بود.»

پزشکی حک کنیم.»